

Výroční zpráva Bezpečnostní informační služby za rok 2017

Obsah:

1. Náplň a rozsah zpravodajské činnosti	2
2. Zpravodajská činnost a zpravodajské poznatky	3
2.1. Ochrana významných ekonomických zájmů	4
2.2. Kontrarozvědná činnost.....	6
2.3. Ochrana ústavnosti a demokratických základů státu	9
2.4. Terorismus	12
2.5. Proliferace zbraní hromadného ničení a jejich nosičů, konvenčních zbraní a výbušnin.....	13
2.6. Kybernetická bezpečnost.....	15
3. Ochrana utajovaných informací.....	17
3.1. Administrativní bezpečnost	17
3.2. Bezpečnost informačních a komunikačních systémů, kryptografická ochrana	17
3.3. Fyzická bezpečnost	17
3.4. Krizové řízení.....	17
4. Spolupráce se zpravodajskými službami ČR a ostatními státními orgány	18
4.1. Spolupráce se zpravodajskými službami ČR.....	18
4.2. Spolupráce s Policií ČR	18
4.3. Spolupráce s dalšími státními orgány a institucemi.....	18
5. Spolupráce se zpravodajskými službami cizí moci	21
6. Kontrola	22
6.1. Vnější kontrola	22
6.2. Vnitřní kontrola.....	23
7. Dodržování kázně, vyřizování žádostí a stížností.....	24
7. 1. Šetření podezření z jednání majících znaky přestupku, z kázeňských přestupků a ostatních podezření z přestupku.....	24
7. 2. Šetření ve věcech stížností a oznámení.....	24
8. Rozpočet.....	25

1. Náplň a rozsah zpravodajské činnosti

Činnost, postavení a působnost Bezpečnostní informační služby (dále též „BIS“) jako zpravodajské služby demokratického státu jsou upraveny příslušnými zákony, zejména zákonem č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, a zákonem č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů. Ve své činnosti se BIS řídí rovněž Ústavou ČR, Listinou základních práv a svobod, mezinárodními smlouvami a dalšími právními předpisy České republiky.

Zpravodajské služby jsou podle § 2 zákona č. 153/1994 Sb. státními orgány pro získávání, shromažďování a vyhodnocování informací (dále jen „zabezpečování informací“) důležitých pro ochranu ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnost a obranu České republiky. Bezpečnostní informační služba je podle § 3 zákona č. 153/1994 Sb. zpravodajskou službou, která v rámci své působnosti podle § 5 odst. 1 zákona č. 153/1994 Sb. zabezpečuje informace:

- o záměrech a činnostech namířených proti demokratickým základům, svrchovanosti a územní celistvosti České republiky,
- o zpravodajských službách cizí moci,
- o činnostech ohrožujících státní a služební tajemství,
- o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit bezpečnost nebo významné ekonomické zájmy České republiky,
- týkající se organizovaného zločinu a terorismu.

Podle § 5 odst. 4 zákona č. 153/1994 Sb. plní BIS další úkoly, pokud tak stanoví zvláštní zákon (např. zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění pozdějších předpisů) nebo mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána.

Zákon č. 153/1994 Sb. v ustanovení § 7 dále stanoví, že za činnost BIS odpovídá vláda, která zároveň koordinuje její činnost. Vláda podle ustanovení § 8 odst. 4 tohoto zákona ukládá BIS úkoly v mezích její působnosti. Prezident republiky ukládá BIS úkoly v mezích její působnosti a s vědomím vlády.

K plnění svých úkolů je BIS oprávněna spolupracovat s ostatními zpravodajskými službami ČR. Zákon č. 153/1994 Sb. tuto spolupráci v § 9 podmiňuje dohodami uzavíranými mezi zpravodajskými službami se souhlasem vlády.

Spolupráci se zpravodajskými službami cizí moci může BIS podle § 10 zákona č. 153/1994 Sb. uskutečňovat pouze se souhlasem vlády.

2. Zpravodajská činnost a zpravodajské poznatky

Souhrn veškeré zpravodajské činnosti Bezpečnostní informační služby v roce 2017 obsahuje utajovaná Zpráva o činnosti BIS za rok 2017, kterou podle § 8 odst. 1 zákona č. 153/1994 Sb. předkládá BIS každoročně vládě a prezidentovi republiky.

O konkrétních zpravodajských zjištěních a výsledcích analýz, z nichž rámcový přehled o činnosti BIS v této veřejné výroční zprávě vychází, informovala BIS v průběhu roku oprávněné adresáty podle § 8 zákona č. 153/1994 Sb. V tomto období předala BIS prezidentovi a členům vlády téměř 500 dokumentů. Dalších skoro 1 000 informací zaslala BIS příslušným státním orgánům, Policii ČR (PČR), Úřadu pro zahraniční styky a informace (ÚZSI) a Vojenskému zpravodajství (VZ).

V rámci plnění svých zákonných povinností podle zákona č. 412/2005 Sb. provedla BIS na žádost Národního bezpečnostního úřadu (NBÚ) šetření v rámci bezpečnostního řízení pro vydání osvědčení pro fyzické nebo právnické osoby ve více než 20 tisících případech.

Na žádost jiných státních orgánů a jejich součástí (např. Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí, Licenční správa Ministerstva průmyslu a obchodu) poskytuje BIS informace související s celou řadou agend, které tyto orgány zpracovávají. Jde zejména o agendu pobytových oprávnění na území ČR, projekt MEDEVAC, agendu zprostředkování zaměstnání, oblast mezinárodní ochrany podle azylového zákona či agendu zahraničního obchodu s vojenským materiálem. BIS přijala a zpracovala žádosti, které se v souhrnu týkaly téměř 100 000 fyzických a více než 1 000 právnických osob.

V roce 2015 vstoupila v platnost novela zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, obsahující ustanovení týkající se ověření spolehlivosti fyzické osoby, které vydává Úřad pro civilní letectví (ÚCL). Jeho nedílnou součástí je posouzení důvěryhodnosti fyzické osoby, které provádí Policie ČR. V souvislosti s touto agendou zpracovala BIS žádosti, které se týkaly více než 7 000 osob.

Na základě článku 9 Schengenské prováděcí úmluvy poskytuje BIS jako garant za zpravodajské služby ČR stanoviska k žádostem o schengenská víza. V roce 2017 provedla BIS bezpečnostní prověrku více než 1 700 000 takových žádostí.

2.1. Ochrana významných ekonomických zájmů

Skladba jevů, které BIS sledovala, byla obdobná jako v minulých obdobích. Jejich konkrétní projevy se rovněž týkaly stejných skupin subjektů – státem ovládaných obchodních korporací, veřejnoprávních subjektů a regulatorních institucí.

Zdrojem palčivých problémů byla nadále závažná selhání státu v poměrně vzdálené minulosti, která neustále generovala obtížně řešitelné situace, kdy byl stát právě kvůli minulým chybám nucen volit jen mezi špatnými východisky. Tyto negativní důsledky byly přitom často jen obtížně předvídatelné a objevovaly se i ve chvílích, kdy se základní problém již mohl zdát vyřešený. Trvajícím a pro ekonomické zájmy státu závažným trendem byly pokračující snahy soukromých subjektů nelegitimně ovlivňovat regulatorní a kontrolní orgány, jejichž rozhodnutí mají z principu široký a dlouhodobý dopad na celá odvětví.

V roce 2017 BIS navázala na trend z roku 2016, kdy oproti předchozím letům ve zvýšené míře informovala orgány činné v trestním řízení o podezřenech ze spáchání trestného činu.

Stát poptává řadu služeb velkého rozsahu, u nichž obvykle potřebuje i plnění na velmi dlouhou dobu. Zároveň je nucen po určité době vypsát na danou službu novou soutěž, jejímž smyslem je přizpůsobit podmínky aktuální tržní situaci a ideálně dosáhnout jejich lepšího nastavení. Ne vždy je však při přesoutěžení zakázky tento cíl naplněn. Stát se totiž jako zadavatel často ocitá v nevýhodné pozici, která mu de facto znemožňuje vybrat nového dodavatele, což zároveň značně limituje jeho schopnost vyjednat výhodnější podmínky. Důvody spočívají nejčastěji v původní uzavřené smlouvě, jejíž parametry (zejm. technické, licenční, právní) komplikují případný přechod dodávek na jinou společnost. BIS identifikovala několik případů, kdy stávající dodavatel využíval nelegitimní metody – prostor jim obvykle dal právě špatně nastavený smluvní vztah – k dosažení vítězství v nové soutěži. Mezi takové metody patřily snahy získávat s využitím vytvořených personálních vazeb interní informace zadavatele, pokusy odradit potenciální konkurenty od podání nabídky či jinak ovlivňovat jejich rozhodování, odpírání či obstruování součinnosti při případném přechodu na jiného dodavatele nebo záměry zneužít, popř. ovlivnit, šetření různých orgánů kontrolujících postup zadavatele. Stát pak musel často volit mezi prodlužováním stávajících nevýhodných smluv, odkladem nové soutěže, vysokými náklady na změnu dodavatele nebo rizikem právních důsledků souvisejících se snahou nahradit původního dodavatele. Většina sledovaných případů se týkala rozsáhlých a technologicky náročných projektů. Pozice zadavatele byla přitom obzvláště obtížná, jednalo-li se o systémy zásadní pro chod státu, což dodavatel mohl zneužít ve svůj prospěch.

Jiný typ minulých chyb, jejichž dlouhodobým důsledkům je stát nucen čelit, se týká investičních projektů, u nichž nebyly správně ošetřeny případy, kdy dodavatel neplnil smluvní podmínky. Zadavatel, státem ovládaný subjekt, pak nebyl schopen vymáhat dodání funkčního celku, případně byl nucen nést vysoké náklady na jeho dokončení. BIS identifikovala i snahy předchozí pochybení odpovědných osob zakrýt, a to i např. nevymáháním smluvních pokut, které by de facto znamenalo přiznání chyby. Často byli zástupci zadavatele nerozhodní a měli tendenci řešení odsouvat s cílem nebýt tím, kdo převezme odpovědnost za finální, nezřídka velmi problematické řešení složitých obchodních sporů s dodavatelem či dlužníkem. Takové případy se vztahovaly k sektoru energetiky a dopravy.

Dalším druhem sledovaných rizik byly nedostatky v legislativních úpravách podmínek působení v některých odvětvích. Nedostatky pak vytvářely prostor konkrétním hrozbám pro ekonomické zájmy státu. Typickým příkladem byl příchod vysoce rizikového subjektu do sektoru, kde sice existovaly

bariéry pro vstup na trh, ale pravidla dostatečně nepokrývala všechna, někdy poměrně nová, rizika. Jindy byly naopak zákonné mezery nebo skryté obcházení zákona všeobecně tolerovány, neboť přinášely určitý prospěch všem zúčastněným subjektům, ale na úkor veřejných rozpočtů jako celku. Například ve zdravotnictví BIS identifikovala několik slabých míst, jichž využívali soukromí poskytovatelé zdravotní péče nebo dodavatelé zboží a služeb k vlastnímu finančnímu prospěchu a příslušný státní orgán tento stav přehlížel, neboť takový systém napomáhal udržet finanční stabilitu systému, byť velmi pokřivenou.

Společným jmenovatelem těchto rizik byla i nedostatečná transparentnost v některých odvětvích, která kromě jiného vytvářela alibi pro subjekty odpovědné za kontrolu. Celkově však lze změnu v transparentnosti státem ovládaných subjektů hodnotit za poslední období pozitivně. Přestože BIS zaznamenala v několika případech snahu konkrétních subjektů obcházet pravidla předepsaná pro zveřejňování informací, je přístup k důležitým údajům o hospodaření s veřejnými prostředky v porovnání se situací před několika málo lety o mnoho lepší. Obecný pohled na to, co je normou, se pomalu posunul do roviny, kdy již samotná netransparentnost vyvolává podezření z nekalého jednání.

Systémová rizika vznikala i v důsledku regulatorních zásahů, které byly výsledkem nelegitimního lobbingu ve prospěch partikulárních zájmů části regulovaných subjektů. Rozhodnutí regulačních úřadů se týkají nejen samotných pravidel fungování odvětví, ale i přístupu jednotlivých účastníků na trh, cenových podmínek obchodu s konkrétním zbožím a službou či realizace strategických investic. Částečně úspěšná byla snaha některých soukromých subjektů zasahovat do těchto rozhodnutí regulačních orgánů, která směřovala k prosazení pro ně výhodných podmínek či naopak k potlačení konkurence. Závažné byly zásahy, které poškozovaly spotřebitele tím, že vedly k zachování výhodných podmínek v konkrétním odvětví pro všechny regulované subjekty.

V roce 2017 informovala BIS oprávněné adresáty o případech, které měly charakter korupce při zadávání zakázek státem ovládanými společnostmi. Identifikované případy nezasahovaly nejvyšší vedení společností, organizátoři byli obvykle na úrovni středního managementu nebo ve vedení dceřiných společností. Tyto pozice nebývají ve srovnání s vedením celé skupiny pod dostatečně důkladnou kontrolou, což umožnilo v některých případech fungování korupčního systému i po několik let.

Přetrvávalo riziko plynoucí z absence osvědčení pro styk s utajovanými informacemi (tzv. prověrky) u nejvyšších představitelů významných orgánů státní správy, z nichž některé jsou zákonnými adresáty informací BIS. Zmíněné instituce přitom nepatří do skupiny subjektů, jejichž zástupci by měli přístup k utajovaným informacím ze zákona (např. prezident republiky nebo členové vlády). Jediným členem vedení takové instituce, jenž je oprávněný seznamovat se s utajovanými informacemi, bývá zpravidla bezpečnostní ředitel. Taková situace vytváří riziko pro případy, kdy utajované informace BIS mohou být důležité pro činnost daného úřadu, avšak absence prověrky u jeho rozhodujících představitelů vytváří bariéru pro efektivní sdílení takových poznatků a rozhodování o způsobu reakce.

Naopak pozitivní trend byl patrný u kartelových dohod mezi zájemci o stavební zakázky na výstavbu dopravní infrastruktury, na které BIS v minulých letech opakovaně upozorňovala. Situace na

trhu i změna přístupu zadavatelů vedly k částečné eliminaci prostoru pro kartely, což mělo dle všeho pozitivní dopad na výdaje v tomto segmentu investic.

Důležitým tématem byla nadále energetická bezpečnost. Přetrvávala řada jevů, které negativně ovlivňovaly energeticko-bezpečnostní zájmy státu i v roce 2016. Lze mezi ně řadit aktivní lobbying soukromých subjektů proti klíčovým infrastrukturním projektům popsaným ve strategických dokumentech státu, snahy zasahovat do regulatorních rozhodnutí či selhání některých státem ovládaných společností při správě aktiv zásadních pro energetickou bezpečnost ČR.

O významné projekty v české energetice se setrvale zajímaly i zahraniční společnosti ze zemí, kde bylo nutné počítat s jejich silnou vazbou na tamní státní administrativu. Vystávala tím rizika spojená s jejich případnou účastí na takových projektech, neboť mohla být zneužita pro prosazování zahraničně-politických cílů zemí jejich původu, a to v rozporu se zájmy ČR.

2.2. Kontrarozvědná činnost

V souladu se stanovenými prioritami, mírou rizik pro zájmy České republiky a vlastními kapacitami a možnostmi BIS byly prioritními cíli aktivity ruské a čínské státní moci ohrožující bezpečnost a další klíčové zájmy České republiky.

Ruská činnost se kontinuálně orientovala zejména na vlivové operace a vědomé i nevědomé vytěžování českých zdrojů. Čínské aktivity v dotčeném roce vykazovaly oproti předchozímu roku méně ovlivňování a více zpravodajského pronikání.

BIS nezaznamenala žádné, z hlediska působnosti, relevantní aktivity zpravodajských služeb dalších států.

Pokračoval ruský extenzivní přístup k využívání nedeklarovaných zpravodajských důstojníků využívajících diplomatického krytí. Ruský diplomatický sbor zůstává pro české občany nejvýznamnějším zdrojem rizika nevědomého kontaktu se zpravodajským důstojníkem cizí moci a nátlakovou pákou na Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, resp. na disproporčně menší českou misi v Rusku.

Velikost ruské diplomatické mise a její vysoká „promořenost“ osobami s afiliací na ruské zpravodajské služby dlouhodobě způsobuje nárůst rizik spojených s lehkovážným přístupem českých občanů, zejména politiků a státních zaměstnanců, k neutajovaným, ale interním, neveřejným informacím. Je vhodné akceptovat skutečnost, že pokud protistrana získá dostatek neutajovaných interních informací od většího počtu zdrojů, již akutně nepotřebuje krást informace utajované, a to, že si o někom myslíme, že je pouze diplomat, neznamená, že nepředstavuje riziko či problém.

Česká republika byla cílem ruských aktivit, které tvořily součást obecné ruské hybridní strategie zacílené proti NATO a EU. Českým problémem však je, že „pro stromy nevidíme les“. Koncept hybridního konfliktu je založen na komplexním (kombinace v rozsahu od přísné hierarchie/struktury k chaotickému stavu) využití všech vlastních dostupných vojenských a nevojenských nástrojů¹ (historie, špionáž, vojenské akce, guerilla, ekonomika, organizovaný zločin, korupce, politika, informační boj

---

¹ Tyto nástroje mohou být použity tak, jak používány jsou či se mohou navzájem substituovat (oligarcha či kriminální autorita provádí zpravodajskou činnost a naopak, zpravodajský důstojník jedná jako akademik a akademik jako zpravodajec, ekonomická činnost není vedena za účelem obchodního, nýbrž politického či vojenského zisku atp.).

atp.), ale i nástrojů či možností, které nabízí protistrana (např. svoboda slova). Jednotlivé segmenty či součásti hybridní strategie mohou představovat jen kouřovou clonu, která má připoutat pozornost či vyvolat chaos, tj. odvést pozornost od jiných, zásadních komponentů hybridní strategie. Nemůžeme se proto fixovat na vybraný či vybrané komponenty hybridní strategie či kampaně a stejně tak nemůžeme vnímat ruskou hybridní strategii jen v časovém úseku počínajícím krymskou krizí.² Klíčový je cíl ruské hybridní strategie, kterým je především vnitřní oslabení NATO a EU, a to např. cestou oslabení jednotlivých členských států.

Ruská hybridní strategie v kostce					
1	(Pro)sovětská interpretace moderních dějin, trvající vliv sovětské propagandy	Kontinuální, latentní, Overtonovo okno ³	Ne-kinetické nástroje		
2	Informační boj <ul style="list-style-type: none"> • Informace • Dezinformace • Propaganda • Klamy 	Ad hoc		Utajení Imitace Simulace Popření Dezinformace Klamné manévry	Nastolování agend, resp. využívání zahraničně-politických agend k ovlivňování vnitřní politiky cílových států
3	Networking/infiltrace <ul style="list-style-type: none"> • Politika • Ekonomika • Kriminální sféra • Špionáž • Kultura • Vzdělávání 	Kontinuální			
4	Vojenské/guerillové akce	Ad hoc	Kinetické nástroje		

Proto BIS nerozpracovávala tzv. proruské dezinformační weby jako samostatný problém, ale věnuje se zpravodajskému rozpracování ruských vlivových operací proti ČR a jejím zájmům jako komplexnímu problému. Snaží se odfiltrovat balast (onu kouřovou clonu) a identifikovat (významný je zpravodajský kontext, ne to, jak mnoho propagandy či dezinformací objekt produkuje či distribuuje) klíčové linie ruských vlivových či infiltračních operací (vedených v kontextu politiky, ekonomiky, jaderné energetiky, ukrajinské krize atp.), za nimiž stojí ruská státní moc či na ni napojené klientské struktury.

² Sovětský svaz prohrál studenou válku, ale sovětskou propagandu nikdo neporazil a její kontinuální vliv nenarušil. Moderní dějiny prezentované ve školách jsou de facto sovětskou verzí moderních dějin a proruským panslovanstvím je do jisté míry zasažena i výuka českého jazyka, resp. literatury (národní obrození). Trvající vliv sovětské propagandy a fakt, že Rusové ovládají moderní dějiny (Orwell: *Kdo ovládá minulost, ovládá budoucnost. Kdo ovládá současnost, ovládá minulost.*), tvoří základ pro současné ruské vlivové operace všeho druhu a tedy i hybridní strategie.

³ „Dvěmi vyhodíte internacionalistu a oknem se vám vrátí bojovník proti migraci, islamizaci, dekadentnímu chaosu a obhájce tradičních křesťanských hodnot.“

Z pohledu BIS je právě segment tzv. dezinformačních webů jen jednou ze součástí systému ruské hybridní strategie a v drtivé většině případů je součástí oné krycí kouřové clony, v níž a za níž se kryjí jiné zásadnější aktivity s vazbou na Rusko a jeho zájmy. Drtivá většina dezinformačních webů v českém jazyce je dílem českých (ideologicky motivovaných a přesvědčených o škodlivosti NATO, EU, USA, liberální demokracie či prvoplánově proruských) občanů, které nepodporují ruské entity. Tito aktivisté jen v rámci svých občanských práv a svobod šíří to, čemu věří, že je pravdivé. Jejich činnost je věcí diskuse a kritiky v rámci svobody slova a případně občansko-právních sporů, čímž ovšem nijak nezpochybňujeme, že tito lidé a jejich webové projekty zneužívá ruská strana pro šíření propagandy a dezinformací či pro podporu jiných komponentů hybridní strategie.

Specifickým, ale plně korespondujícím s ruskou hybridní strategií, problémem je kontrarozvědný pohled na ruské akvizice českých privátních obchodních společností a ruské linky vedoucí do prostředí českých kauz souvisejících s korupčními či jinými nelegálními aktivitami. Princip problému spočívá v tom, že ruští investoři (mnohdy představení či zastupovaní bývalými příslušníky ruských zpravodajských služeb) skryti za české nastrčené osoby či off shore společnosti majetkově ovládnou českou společnost, která získává státní zakázky či o ně usiluje (včetně zakázek silových resortů) a navíc zaměstnává manažery, kteří v minulosti figurovali v kauzách mediálně či policejně prověřovaných v kontextu korupčního jednání. Z uvedeného proto vyplývá, že identifikace konečných vlastníků obchodních společností a korupčního jednání v procesech českých státních zakázek je důležité nejen z hlediska ohrožení významných ekonomických zájmů státu, ale také z pohledu špiónážních rizik, kdy prostřednictvím infiltrovaných dodavatelů či subdodavatelů pro českou státní moc může docházet k přenosu kompromitujících informací (ohrožujících české aktéry korupčních kauz) do rukou ruské státní moci (interní informace o mechanismech korupčních kauz a jejich aktérech).

V roce 2017 BIS nezaznamenala posilování čínských zpravodajských kapacit v rámci diplomatické mise v ČR. Výrazně však vzrostla intenzita zpravodajské činnosti čínských zpravodajců působících v ČR pod diplomatickým krytím a zpravodajská činnost proti českým cílům vedená z Číny (včetně důstojníků působících v ad hoc delegacích přijíždějících do ČR). S ohledem na vysokou intenzitu čínské zpravodajské činnosti v ČR pokládá BIS riziko vystavení českých občanů čínskému špiónážnímu zájmu v Číně za extrémně vysoké.

Na území ČR či proti českým zájmům nepůsobily nepřátelsky jen čínské zpravodajské služby. K nátlakovému prosazování čínských zájmů se uchýlovali i kariérní čínští diplomaté. V tomto kontextu je nutné konstatovat, že čínský přístup je de facto stejně hybridní jako ruský, hrozbu může představovat zpravodajský důstojník stejně jako kariérní diplomat či byznysmen.

Čínské vlivové a špiónážní aktivity vedené proti českým cílům a zájmům lze obecně rozdělit do tří segmentů: narušení jednotné politiky EU prostřednictvím českých entit; zpravodajská činnost zacílená na české silové resorty a ekonomická a vědecko-technická špiónáž.

Čínská diplomatická mise také realizovala opatření, která zvýšila schopnost čínské státní moci kontrolovat a ovládat čínskou krajanskou komunitu v ČR.

BIS zaznamenala znepokojující vývoj na poli čínských aktivit (politických, špiónážních, legislativních a ekonomických), které jako komplex představují hrozbu pro ČR v oblasti ekonomické a vědecko-technické rozvědky. Čína disponuje téměř neomezeným kapitálem, který je schopna nabízet zahraničním firmám výměnou za přístup k duševnímu vlastnictví, anebo vstup na zahraniční trhy. Čínský zájem se soustřeďuje zejména na strategické sektory hospodářství, jako jsou energetika, telekomunikace, finance, logistika, zdravotnictví a špičkové technologie. Investice do těchto odvětví podporuje čínská vláda, jejímž politickým cílem, shrnutým do desetiletého plánu „Made in China 2025“

(MC2025), je nezávislá a soběstačná produkce Čínské lidové republiky (ČLR). Do roku 2025 se má ČLR stát globálním lídrem ve vývoji a výrobě moderních technologií. Informace a signály o několika případech čínských aktivit vůči českým právnickým osobám považuje BIS za součást čínského úsilí o naplnění MC2025 a nesou znaky ekonomické a vědecko-technické špionáže.

2.3. Ochrana ústavnosti a demokratických základů státu

Bezpečnostní informační služba nezaznamenala žádné aktivity, které by z jejího pohledu představovaly konkrétní hrozbu a bezprostřední ohrožení demokratických základů ČR.

Stejně jako v předchozích letech věnovala BIS pozornost tradičnímu extremismu, tj. skupinám a osobám, které zastávají a prosazují klasické totalitní ideologie neslučitelné s demokratickým právním řádem. Stále častěji však byla konfrontována i s novými, pro demokratickou společnost rizikovými, jevy, které se v českém a obecně i evropském politickém prostředí objevují v posledních letech.

Dříve majoritní oblast tradičního politického extremismu spojená s totalitními ideologiemi je spíše v útlumu, jejich stoupců ubývá a novou generaci oslovují minimálně. Částečně jde o důsledek kontinuální bezpečnostní politiky státu; důsledná protiextremistická politika přinutila stoupence těchto směrů vystupovat v mezích zákona a přizpůsobovat jim své chování. Zároveň jde o důsledek dlouhodobé osvětové činnosti a „kolektivní paměti národa“, které brání většině obyvatel podporovat uskupení adorující zločinecké totalitní režimy a usilovat o jejich znovuzavedení. V neposlední řadě úpadek těchto uskupení ovlivnila nová společensko-politická realita začátku 21. století. Tradiční rozdělení společnosti na pravo-levé politické škále dnes ztrácí relevanci a společnost se mobilizuje a štěpí spíše na jednotlivých politických otázkách. Existující poptávka po jednoduchých a rychlých řešeních složitých socio-ekonomických problémů zároveň vytváří prostor, jenž kromě „tradičních“ extremistů přitahuje i ryzí pragmatiky, kteří se v problému angažují primárně za účelem uspokojení svých osobních cílů. Vyhrocená rétorika, která angažmá těchto extremistů i pragmatiků provází, však přispívá k další polarizaci společnosti.

Protiimigrační a protimuslimské aktivity

Protiimigrační spektrum se nacházelo v krizi způsobené nejen jeho nejednotností, dalším štěpením skupin, rozhádaností jednotlivých aktivistů a neochotou spolupracovat, ale zejména tím, že téma imigrace vyprchalo a přestalo přitahovat zájem veřejnosti.

Vlivem ztráty mobilizačního potenciálu se značná část protiimigračního hnutí postupně přetransformovala do hnutí „protivládního“. Převážná většina aktivistů, kteří se po jejím vzniku profilovali na migrační krizi, přeorientovala svou pozornost na jakákoli jiná témata vzbuzující emocionální reakce veřejnosti, jejichž prostřednictvím by se mohla zviditelnit a získat co nejširší podporu občanů. Část spektra se však i nadále snažila získat popularitu akcentováním protimuslimské rétoriky. Kritizovala zejména neslučitelnost islámu s evropskou kulturou a jeho údajný nedemokratický a nehumánní charakter či dokonce otevřeně vyzývala k zákazu islámu.

Převážná většina tohoto spektra nadále veřejně deklarovala svůj odpor k setrvání ČR v EU a NATO a pozitivně se stavěla k politice prezidenta Putina či akcentovala tzv. slovanskou vzájemnost.

Navzdory snahám o reflektování nejrůznějších mobilizačních témat výrazně poklesl počet veřejných shromáždění uspořádaných protiimigračními/protivládními subjekty a jejich činnost obecně. Někteří aktivisté dokonce na svou činnost zcela rezignovali.

Tyto aktivity měly podobu demonstrací, besed s občany, petičních akcí, letákových kampaní atd. Oproti předchozímu roku je charakterizoval celkový pokles počtu účastníků a nižší zastoupení veřejnosti. Mnohdy šlo jen o dílčí setkávání jednotlivých aktivistů, navíc bez politického obsahu. Nebyly zaznamenány žádné nebezpečné formy protestů, většina radikálnějších projevů měla jen verbální podobu. Vedle vlastních akcí se aktivisté účastnili různých protestů, které pořádali „běžní“ občané proti některým rozhodnutím vlády (proti EET, proti zákazu kouření v restauračních zařízeních atd.).

Největší riziko působení protiimigračních/protivládních subjektů nadále spočívalo zejména v šíření lživých či manipulativních tvrzení, jejichž cílem bylo kritizovat establishment a přispět k polarizaci a radikalizaci části veřejnosti, což by v krajním případě mohlo vyvolat nedůvěru obyvatel ve stávající systém a vést až k destabilizaci společnosti.

Problematickým bezpečnostním aspektem zástupců tohoto spektra zůstala i jejich silná prokemelská orientace, kvůli které přetrvávalo riziko jejich využití ruskými entitami k prosazení vlastních zájmů na úkor demokratických základů ČR.

Paramilitární a domobranecké skupiny

Aktivity paramilitárních a domobraneckých uskupení nepředstavovaly reálnou bezprostřední hrozbu pro demokratické základy či bezpečnost ČR. Nedošlo k jejich radikalizaci či intenzivnějšímu užívání násilí, naopak poklesla aktivita i jejich bezpečnostní potenciál vlivem řady faktorů.

Jedním z těchto hlavních byla ztráta mobilizačního potenciálu v důsledku marginálního dopadu migrační krize na ČR. Vzhledem k tomu, že paramilitární a domobranecká uskupení vznikala zejména z deklarovaného strachu z příchodu uprchlíků muslimského původu a z následného zhoršení bezpečnostní situace, takřka nulový příchod migrantů do ČR vedl k poklesu zájmu veřejnosti o tuto problematiku a tím i k poklesu podpory paramilitárních a domobraneckých uskupení a k jejich celkovému oslabení. Došlo u nich k redukci členských základů, snížení počtu aktivních členů, útlumu činnosti i poklesu jimi pořádaných veřejných akcí i počtu účastníků na nich.

Oproti předchozímu roku se paramilitární a domobranecké skupiny primárně nesnažily vzbudit dojem, že české bezpečnostní složky nejsou schopné ochránit území ČR a její občany. Naopak některé z nich chtěly dokonce získat postavení partnerů v oblasti zajišťování bezpečnosti státu. Jejich představitelé se snažili o legalizaci domobran zakotvením tohoto institutu v právním řádu ČR či se za účelem legitimizace své činnosti pokoušeli o navázání oficiální spolupráce s vedením měst a obcí v oblasti ochrany bezpečnosti. S tím souvisela i jejich sebepropagační činnost, snaha o zlepšování vlastního mediálního obrazu a získání sympatií a podpory veřejnosti.

Pokračující snahy o ozbrojení paramilitárních skupin byly v kontextu s celospolečenským trendem zvýšeného zájmu veřejnosti o zřizování si zbrojních průkazů a držení zbraní i se záměrem MV zakotvit v ústavním pořádku ČR právo použít zbraň k ochraně před terorismem.

Patrně nejproblematictější bezpečnostní aspekt vyplývající z působení paramilitárních a domobraneckých uskupení spočíval v jejich proruské orientaci, kvůli které přetrvávalo riziko, že by mohly být zneužity k šíření proruské propagandy, k ovlivnění a destabilizaci bezpečnostní situace v ČR či k prosazování dalších cílů politiky ruského prezidenta Putina.

Pravicový extremismus

Z aktivit tradiční pravicově extremistické scény nevyplývalo z hlediska politického významu či bezpečnostních hrozeb žádné výraznější riziko. Její zástupci se již několik let potýkají s krizí.

Popularita a podpora politicky angažovaných pravicových extremistů byla naprosto minimální. To se odrazilo i ve výsledku parlamentních voleb, které pro ně skončily naprostým fiaskem. Zájem voličů z řad pravicových extremistů se naopak dařil získávat subjektům populistickým či (alespoň navenek) umírněně radikálním.

Snižoval se význam neonacistické a ultranacionalistické scény jako celku, naopak začalo růst riziko neformálně zakotvených jedinců či malých skupinek inklinujících k násilí či otevřenějšímu pravicovému extremismu, zejména s přihlédnutím k jejich roztržitosti a neinstitutizovanosti.

S transformací pravicově extremistické scény docházelo i ke změně jejích hlavních témat. Vedle ustupujících antiimigračních aktivit a protiislámských vystoupení se pravicoví extremisté zaměřili i na další cíle, např. na kritiku Evropské unie, protesty proti stávající politické reprezentaci, vymezení se vůči lidsko-právním aktivistům či nevládním organizacím. Při tom se v řadě případů shodli s nacionalisty z levicově extremistické scény. Nejvýrazněji se to projevilo v pozitivním náhledu na politiku ruského prezidenta Putina, ale např. i v odmítání členství ČR v NATO či v negativním vztahu k Izraeli.

O tristním stavu české pravicově extremistické scény a její relativní umírněnosti vypovídá mj. to, že ačkoliv se i nadále podílela jistou měrou na protimuslimské a protiimigrační rétorice, nedošlo k žádným závažným fyzickým útokům. Největším prostorem pro nenávistná vyjádření byl internet, přičemž se jich ve valné většině dopouštěly osoby, které nelze označit za pravicové extremisty.

Kontakty mezi českými a zahraničními pravicovými extremisty probíhaly různou formou, např. reciproční participací na veřejných akcích či účasti na koncertech. Hlavními partnery českých extremistů byly jejich protějšky ze Slovenska, SRN a Polska.

Nadále docházelo k pořádání pravicově extremistických akcí s hudební produkcí. Jejich charakter nebýval většinou otevřeně pravicově extremistický; výjimkou byla různá menší privátní uzavřená setkání, jejichž účastníci se mnohdy nezříkali otevřeně neonacistických projevů. Populární zůstávaly koncerty v zahraničí, zejména na Slovensku a v Polsku.

Levicový extremismus

Levicově extremistická scéna nepředstavovala bezpečnostní riziko pro ohrožení demokratického zřízení ČR. Nadále byla silně fragmentovaná, bez výraznějších postav, které by ji jakkoliv sjednotily, členská základna jejich platformy zůstala slabá. Její stoupenci upozadili své veřejné aktivity a soustředili se na pořádání nejrůznějších akcí menšího rozsahu zaměřených dovnitř hnutí.

Jedním z hlavních mobilizačních témat anarchoautonomních a trockistických skupin zůstala podpora squatterských aktivit. Kolektiv Autonomního sociálního centra Klinika (Klinika) ignoroval rozhodnutí soudu a majetek Správy železniční dopravní cesty nadále nelegálně obýval. Klinika tak byla stále místem působení a setkávání sympatizantů z širokého spektra krajní levice, ale také různých lidsko-právních aktivistů. Vedle toho představovala i významný prvek pro rozvíjení a posilování mezinárodních vztahů české krajně levicové scény.

Nově se anarchoautonomové více věnovali ochraně životního prostředí a ekologickému aktivismu, který se postupně stal dalším z jejich hlavních profilačních témat. Bylo patrné jejich

propojení s různými environmentálními aktivistickými skupinami nejen v ČR, ale i v SRN. Účastnili se akcí pořádaných těmito subjekty či dokonce participovali na jejich organizaci.

Nebyly zaznamenány žádné přímé akce, ke kterým by se přihlásili militantní anarchisté. Osoby obžalované z příprav teroristického útoku na vlak s vojenským materiálem byly osvobozeny zatím nepravomocným rozsudkem Městského soudu v Praze z 22. září 2017. V průběhu roku se některé z nich nadále pohybovaly v prostředí levicových extremistů, nebyly však nijak významně aktivní, s výjimkou několika vazebně stíhaných aktivistů, kteří po svém propuštění předávali zkušenosti z pobytu ve vězení na různých setkáních a besedách.

Oproti předchozím letům byl upozaděn tradiční boj antifašistů proti pravicovým extremistům. Důvodem byla zvláště minimální veřejná aktivita krajně pravicových subjektů. Antifašistické spektrum se proto více zaměřilo na protesty proti pravicovým populistům.

Rovněž uprchlická krize již nepředstavovala pro levicové extremisty tak výrazné mobilizační téma. Proimigrační aktivity byly na ústupu primárně z důvodu dosavadního zklidnění mezinárodní situace a další neakcentace tématu ze strany odpůrců migrace.

V rámci mezinárodní spolupráce část levicově extremistické scény reflektovala protesty proti summitu G20 (Hamburk, 5. – 9. července 2017). Několik českých antiautoritářů se akce přímo zúčastnilo a bylo během protestů zadrženo.

Radikálně komunistická část levicově extremistické scény stagnovala, její zástupci byli prakticky neaktivní. Trockistické skupiny byly nadále značně fragmentované, členská základna zůstala malá. Některé v určité míře spolupracovaly s anarchoautonomními skupinami, jiné naopak upřednostňovaly kooperaci s mladými komunisty.

2.4. Terorismus

BIS prověřovala možné vazby pachatelů teroristických útoků v EU na ČR, přímou hrozbu teroristického útoku na našem území nezaznamenala.

Další úsilí BIS zaměřila na získávání informací o zahraničních bojovnících, kteří opustili území ČR, aby se zapojili do bojů na Blízkém východě jako příslušníci teroristických organizací. Počet zahraničních bojovníků s vazbou na ČR vzrostl v roce 2017 na jedenáct včetně dvou osob s českým občanstvím. Další poznatky potvrdily odjezdy zahraničních bojovníků v předchozích letech, nebo jejich působení na Blízkém východě. Ve všech případech BIS identity zahraničních bojovníků sdílí v meziresortní i v mezinárodní spolupráci v boji proti terorismu.

V souvislosti s odhalováním projevů radikalizace se BIS soustředila mj. na rizikové komunity pocházejících z islámského světa. V první řadě šlo o stoupence uzavřené etnické komunity ze střední Asie. Někteří její představitelé se zapojili do šíření islamismu v EU prostřednictvím budování sítí osobních a virtuálních kontaktů.

Hodnocení rizik terorismu se týkalo i Maghrebanů žijících v ČR, a to především proto, že osoby maghrebského původu se hojně podílely na teroristických útocích na evropském kontinentu. Celkově špatná integrace Maghrebanů z nich tvoří snadno radikalizovatelnou část muslimské populace v Evropě, včetně ČR. Islamističtí verbíři v evropských zemích často cíleně oslovují mladé muže s osobními problémy, protože snadněji přijímají radikální výklad islámu a názor, že za jejich problémy může západní civilizace.

V případě pákistánské a afghánské komunity šlo o organizátory nelegální migrace. Rizika jejich aktivit spočívala mimo jiné v tom, že umožnili snazší průchod migrantům z islámského světa do schengenského prostoru. Mezi migranty se mohli nacházet další potenciální pachatelé teroristických útoků nebo budoucí islamističtí radikálové. Z podobného důvodu se BIS zaměřila na pobyty tzv. libyjských pacientů, kteří přijížděli do ČR v rámci Libyí hrazeného léčebného programu. Vzhledem ke špatné bezpečnostní situaci v Libyi, kde působí teroristické organizace a bojují četné islamistické milice, existovalo riziko zneužití tohoto programu islamistickými radikály.

Při odhalování a sledování rizikových jevů v prostředí muslimů žijících v ČR BIS získala informace o některých osobách, které se projevovaly radikálně. Jejich projevy však nevedly k další rizikové činnosti a neovlivnily tak umírněný charakter české muslimské komunity jako celku.

Vedle již zmíněných témat BIS získala poznatky také o etnických komunitách pocházejících z Blízkého východu, ve kterých byla hlavním jednotícím prvkem právě etnická příslušnost.

V případě rizikových Kurdů žijících v ČR se BIS věnovala působení teroristické organizace Strany kurdských pracujících (PKK) v ČR. Z dlouhodobého hlediska jsou aktivity PKK v ČR neúspěšné, protože jí chybí bezvýhradná podpora místní kurdské komunity. Mezi Kurdy žijícími v ČR nejsou žádní členové PKK, jen její sympatizanti, strana nemá v ČR oficiální zastoupení ani pevnou organizační strukturu. Ani demonstrace na podporu kurdské nezávislosti, inspirovaná ohlášeným referendem v iráckém Kurdistanu, tuto situaci nezměnila.

V souvislosti s občanskou válkou v Sýrii nezaznamenala BIS výrazné promítání konfliktu do soužití syrské diaspory na území ČR. Aktivity syrské sunnitské exilové opozice procházejí dlouhodobým útlumem a tento trend se promítal i do dění na našem území. Naopak se otevíral prostor pro propagandistické aktivity směřující k sebe prezentaci režimu Baššára al Asada z řad jeho stoupenců a podporovatelů v zahraničí. ČR se také stala, mj. díky své diplomatické misi v Damašku, vyhledávanou klidovou zónou a vstupní zemí do schengenského prostoru pro některé vysoce postavené zástupce asadovského režimu či jejich potomky, kteří v ČR studují. V souvislosti s jejich pobyty v ČR se neobjevila žádná rizika související s teroristickými hrozbami.

BIS se zaměřila i na iránské zpravodajské aktivity v ČR. Někteří jedinci jsou zjevně připraveni jednat ve prospěch iránského režimu, mj. formou snah o zapojení se do propagandistických aktivit v jeho prospěch a ve prospěch jeho bezpečnostních složek – Islámských revolučních gard (IRGC). Některé aktivity by mohly korespondovat se zájmem iránských zpravodajských služeb proniknout do iránské protirežimní opozice.

Íránský režim se v ČR snaží navazovat vedle obchodních i politické vztahy. Proto přijíždějí i osoby, které jsou různou měrou spjaty s bezpečnostními složkami Íránu nebo jeho režimem.

2.5. Proliferace zbraní hromadného ničení a jejich nosičů, konvenčních zbraní a výbušnin

Jako člen všech Mezinárodních kontrolních režimů (MKR)⁴ se ČR zavázala nepodílet se na šíření (proliferaci) zbraní hromadného ničení a jejich nosičů (ZHN) a minimalizovat rizika spojená

---

⁴ Wassenaarské ujednání (*Wassenaar Arrangement on Export Controls for Conventional Arms and Dual-Use Goods and Technologies, WA*), Australská skupina (*Australia Group, AG*), Kontrolní režim raketových technologií (*Missile Technology Control Regime, MTCR*) posílený o Haagský kodex (*The Hague Code of Conduct, HCOC*),

s mezinárodním obchodem s konvenčními zbraněmi, vojenským materiálem, výbušninami a zbožím dvojího použití. Jaderné, chemické a biologické (bakteriologické a toxinové) ZHN jsou v ČR z obchodu vyloučeny, další mezinárodně kontrolované položky podléhají v ČR zákonným předpisům⁵.

Přesto se proliferačně nejrizikovější země (i nadále mezi ně patří KLDR, Sýrie a Írán) zajímaly o konkrétní strojírenská zařízení, speciální materiály, technologie a know-how použitelné k výzkumu a vývoji vlastních ZHN. Pro získání zboží s potřebnými technickými parametry připravovaly složité obchodní cesty přes třetí země. Do reexportů zboží zapojovaly krycí firmy nebo subjekty, jimž často nebyl skutečný účel obchodu a rozsah zapojení dalších firem znám. Složitým obchodním cestám uzpůsobovaly i platby za zboží s cílem znemožnit identifikaci obchodních tras a zapojených firem.

Mezinárodní společenství proti takovým snahám proliferačně rizikových zemí uplatňují sankční opatření, která zakazují přímé dodávky kontrolovaných položek a přijímání plateb za takové obchody. Rada bezpečnosti OSN zesílila v roce 2017 ve čtyřech rezolucích sankční opatření proti KLDR za její raketové a jaderné testy. Trvaly sankce proti Sýrii a přes uvolnění sankcí proti Íránu v jaderné oblasti zůstala v platnosti opatření zakazující dodávky konvenčních zbraní a zboží pro íránský raketový program. Sankce EU se od srpna 2014 týkají i dodávek ruským zbrojovkám a subjektům se zbrojními programy, řada sankčních zbrojních opatření směřovala proti některým zemím Blízkého a Středního východu, jihovýchodní Asie a kavkazským nebo africkým zemím.

Zbrojní embarga podle rezolucí Rady bezpečnosti OSN, Nařízení Rady (EU) nebo Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) však obchody do takových zemí zásadně limitují, popř. úplně zakazují. O vojenský materiál, zbraně a výbušniny nebo o speciální komponenty využitelné k vývoji a výrobě např. bezpilotních prostředků pro vojenské účely projeví zájem i země s nestabilním či represivním režimem a země, ve kterých probíhají ozbrojené konflikty. Porušení nebo obcházení sankčních opatření by na mezinárodní úrovni poškodilo dobré jméno ČR.

Poptávky po proliferačně zneužitelném zboží se nevyhýbaly ani ČR, která si na mezinárodní úrovni udržuje postavení tradičního výrobce strojírenských zařízení, materiálů a technologií. Postupy proti obcházení kontrolních režimů využívaly průběžné vyhodnocování i dílčích poznatků o změnách ve společnostech a jejich obchodních partnerech, způsobech příprav a realizaci obchodů a výměny informací, a to i v mezinárodním měřítku. Přesto se někteří obchodníci domnívali, že zakrývání skutečného účelu obchodu, např. argumentací civilním využitím vyváženého zboží, jim usnadní získání vývozních povolení. Takové a podobné postupy poškozovaly proexportní aktivity ČR a její dobré jméno.

BIS včas informovala oprávněné adresáty o konkrétních událostech, jevech nebo trendech spojených se zahraničním obchodem s kontrolovanými položkami, včetně obcházení nebo nedodržování dalších závazků ČR ze sankčních opatření proti konkrétním zemím, subjektům nebo entitám⁶ tak, jak jí určuje zákon.

Skupina jaderných dodavatelů (*Nuclear Suppliers Group, NSG*), Zanggerův výbor (*Zangger Committee, ZC*) a rezoluce RB OSN č. 1540 (2004).

⁵ Např. zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, zákon č. 594/2004 Sb., jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu zboží a technologií dvojího užití nebo zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ § 5 odst. 4 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

2.6. Kybernetická bezpečnost

Kybernetická špionáž

Rok 2017 se v oblasti kybernetické bezpečnosti nesl především ve znamení kybernetické špionáže vůči ČR, přičemž nejvýznamnějším případem co do rozsahu i konečných důsledků byla kompromitace informačního systému Ministerstva zahraničních věcí (MZV), která byla odhalena počátkem roku 2017, avšak probíhala již minimálně od počátku roku předešlého.

Ke kompromitaci systému elektronické pošty MZV docházelo nejméně od počátku roku 2016, kdy útočníci přistupovali do více než 150 emailových schránek zaměstnanců a kopírovali emaily včetně jejich příloh. Získali tak údaje využitelné pro budoucí útoky i seznam dalších možných cílů, a to v rozsahu průřezově prakticky všemi významnými státními institucemi. Pozornost útočnicků se soustředila především na emailové schránky nejvyšších představitelů ministerstva, k jejich schránkám útočníci přistupovali opakovaně, dlouhodobě a nepravidelně.

Případ kompromitace emailových schránek se v mnoha podstatných rysech shoduje s podobnými případy kyberšpionáže, které probíhaly ve stejném období i v jiných evropských státech.

Paralelně s tímto kyberšpionážním útokem probíhal od prosince 2016 útok proti emailovým schránkám téhož ministerstva, při kterém se útočníci snažili o uhádnutí přístupových údajů do emailových schránek hrubou silou (tzv. brute force attack), a pokusili se tak o kompromitaci několika set emailových schránek.

S největší pravděpodobností šlo o dva navzájem nesouvisející incidenty. Z veškerých učiněných zjištění je zřejmé, že se jednalo o kyberšpionážní kampaně Turla pocházející od ruské zpravodajské služby FSB a APT28/Sofacy, která se připisuje ruské vojenské zpravodajské službě GRU.

Mezi nejaktivnější kyberšpionážní kampaně patřila ruská kampaň APT28/Sofacy. Ta necílí jen na data samotná, ale se stále větší intenzitou se zaměřuje na krádeže osobních údajů a přihlašovacích údajů do informačních a komunikačních systémů, které mohou být dále využity k pozdějším sofistikovaným spearphishingovým⁷ útokům.

Stejně jako v roce 2016 šlo zřejmě o nejaktivnější a nejviditelnější ruskou kyberšpionážní kampaň. APT28/Sofacy využívala k útokům proti českým cílům zahraniční počítačovou infrastrukturu.

V souvislosti s touto kampaní odhalila BIS několik útoků proti českým vojenským cílům, z nichž k nejzávažnějším patřily kompromitace několika soukromých emailových účtů patřících osobám spojeným s Ministerstvem obrany (MO) a Armádou ČR (AČR) a kompromitace IP adresy patřící MO ČR/AČR malwarem známým pod názvem X-Agent. Ačkoliv útočníci tímto útokem s nejvyšší pravděpodobností nezískali žádné informace utajované podle zákona č. 412/2005 Sb., získali řadu osobních informací a citlivých údajů, které mohou být dále zneužity pro další útoky či nelegitimní aktivity.

Vlna spearphishingových emailů cílila především na osoby z oblasti vojenské diplomacie působící v Evropě. Vektor i cíle tohoto útoku plně odpovídaly způsobu útoku i oblasti, na které

---

⁷Spearphishingové emaily se tváří, že pochází od někoho, koho příjemce dobře zná a věří mu (kamarád, nadřízený, zaměstnavatel, obchodní partner atd.). V textu často využívají metod sociálního inženýrství.

primárně cílí ruská kyberšpionážní kampaň APT28/Sofacy. Obdobný spearphishingový útok směřoval také na evropské zbrojařské společnosti a pohraniční stráž jednoho evropského státu.

Mimo případy kybernetické špionáže odhalila BIS rozsahy IP adres, na kterých se nachází servery a domény využívané k páčání trestné činnosti nebo ke kyberšpionážním účelům.

Na začátku roku 2017 BIS získala informaci o nedostatečném zabezpečení webového portálu jiného z českých ministerstev. Na subdoméně portálu ministerstva bylo možné pomocí manipulace URL odkazů získat informace o konfiguraci serveru i některé přihlašovací údaje. Webový portál byl také zranitelný útoky typu SQL injection, kterými by mohl případný útočník neoprávněně zasahovat do databáze a kompromitovat nebo poškodit uložená data. BIS neprodleně informovala příslušného ministra a ředitele NBÚ jako tehdejšího garanta kybernetické bezpečnosti v ČR.

Visapoint

BIS se nadále věnovala přetrvávajícím problémům informačního systému Visapoint, který zprostředkovatelé víz zneužívali k neoprávněnému finančnímu prospěchu. Přestože se MZV ve spolupráci s dodavatelem systému snažilo v minulosti nedostatky odstranit a jeho zneužívání alespoň omezit, řada problémů přetrvávala. Funkčnost systému byla dlouhodobě omezena, což umožňovalo zprostředkovatelům víz blokovat a následně prodávat volné termíny pro pohovory na českých zastupitelských úřadech. To v důsledku vedlo k poškozování dobrého jména ČR v mezinárodním kontextu. I kvůli přetrvávajícím problémům byl provoz systému v říjnu 2017 ukončen.

3. Ochrana utajovaných informací

3.1. Administrativní bezpečnost

V oblasti ochrany utajovaných informací BIS vyhotovovala odborná vyjádření, zpracovávala odborná stanoviska ke stanovení stupně utajení podle zákona č. 412/2005 Sb. a podávala výklad jednotlivých položek seznamu utajovaných informací v působnosti BIS, a to jak interním žadatelům, tak i na dožádání orgánů státní správy a dalších institucí.

Platný právní řád nezajišťuje dostatečnou a účinnou ochranu utajovaných zpravodajských informací ve správním řízení a v případném následném soudním přezkumu. Ta je přitom pro zpravodajské služby základní a nutnou podmínkou pro samotné poskytnutí informace v podobě použitelné pro další postup správního orgánu. Na tento problém, který souvisí s nekoncepční a nejednotnou úpravou různých druhů správních řízení podle zvláštních zákonů, ve kterých se přímo či nepřímo počítá s využitím zpravodajských poznatků, upozorňuje BIS opakovaně již několik let.

3.2. Bezpečnost informačních a komunikačních systémů, kryptografická ochrana

Všechny informační systémy BIS zpracovávající utajované informace mají platný certifikát Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB). Byla aktualizována bezpečnostní dokumentace a proběhla úspěšná recertifikace informačního systému pro zpracování utajovaných informací do stupně utajení Důvěrné.

Byly testovány další pokročilé technologie pro sledování přístupu uživatelů k datům. Po vyhodnocení testů tyto technologie BIS postupně nasadí do informačních systémů pro zvýšení bezpečnosti zpracovávaných informací.

BIS nezaznamenala žádný závažný bezpečnostní incident v provozu informačních a komunikačních systémů ani kompromitaci kryptografických prostředků.

3.3. Fyzická bezpečnost

V oblasti fyzické bezpečnosti byla realizována opatření zaměřená na zkvalitnění systémů režimových opatření, technické ochrany a fyzické ostrahy objektů BIS za účelem zajištění ochrany utajovaných informací v souladu s požadavky zákona č. 412/2005 Sb. a vyhlášky č. 454/2011 Sb.

Průběžně probíhala tvorba nových povinných složek objektové dokumentace pro pracoviště a objekty BIS. V důsledku redislokací některých pracovišť byly provedeny novelizace příslušných objektových dokumentací tak, aby odpovídaly aktuálnímu stavu.

3.4. Krizové řízení

V oblasti ochrany utajovaných informací při krizových situacích byly aktualizovány Plány zabezpečení objektů či oblastí, které jsou součástí Bezpečnostních projektů.

4. Spolupráce se zpravodajskými službami ČR a ostatními státními orgány

4.1. Spolupráce se zpravodajskými službami ČR

Vojenské zpravodajství a Úřad pro zahraniční styky a informace jsou pravidelnými adresáty zpravodajských informací a analytických materiálů. Vzájemná spolupráce s těmito službami se uskutečňuje také v dalších činnostech operativního, analytického či servisního charakteru.

Intenzivní spolupráce s oběma službami probíhala v problematikách boje proti špionáži, proliferace zbraní hromadného ničení a jejich nosičů a v problematice nelegálního obchodu s vojenským materiálem.

Specifickou část spolupráce představuje oblast boje proti terorismu. Společně s oběma službami a dalšími státními orgány a bezpečnostními složkami spolupracovala BIS průběžně ve Společné zpravodajské skupině, Národním kontaktním bodu pro terorismus (NKBT) i na bilaterální úrovni.

4.2. Spolupráce s Policií ČR

BIS se aktivně podílela na jednáních NKBT, jenž působí v rámci Národní centrály proti organizovanému zločinu (NCOZ).

Policie ČR je po prezidentovi, vládě, premiérovi a jednotlivých ministrech dalším adresátem zpravodajských informací BIS na základě § 8 odst. 3 zákona č. 153/1994 Sb., a to v případech, kdy předání takových informací neohrozí důležitý zájem sledovaný zpravodajskou službou. Spolupráce mezi jednotlivými útvary BIS a Policie ČR pak přirozeně v mnoha případech navazuje na obsah takto poskytnutých informací.

Efektivní bilaterální spolupráce na úrovni konkrétních případů probíhala s jednotlivými složkami Policie ČR, zejména pak se specializovanými útvary.

S odbory hospodářské kriminality Služby kriminální policie a vyšetřování v jednotlivých krajích probíhala součinnostní jednání k aktivitám organizovaného zločinu na území ČR. Jednalo se o konkrétních kauzách, především v problematice vlivových skupin, korupce, finančních převodů v rámci organizovaného zločinu a infiltrace organizovaného zločinu do státní správy.

S jednotlivými pracovišti NCOZ byly projednávány poznatky z oblasti dysfunkce státní správy, obecní samosprávy a infiltrace organizovaného zločinu do státní správy a ke konkrétním zájmovým osobám a vlivovým skupinám. S NCOZ spolupracovala BIS i na případech elektronických útoků.

Pokračovala spolupráce s Policií ČR v problematikách nelegálního obchodu a nakládání s vojenským materiálem, bezpečnostním materiálem, střelnými zbraněmi, municí, výbušninami, nebezpečnými látkami a v boji proti šíření ZHN a jejich nosičů.

V oblasti fyzické bezpečnosti probíhá spolupráce s Policií ČR při fyzické ostraze objektů BIS.

4.3. Spolupráce s dalšími státními orgány a institucemi

BIS nadále úzce spolupracovala s NBÚ v oblasti ochrany utajovaných informací. Šlo zejména o šetření na žádost NBÚ v rámci řízení v oblasti personální a průmyslové bezpečnosti a bezpečnostní způsobilosti a šetření v rámci prověřování, zda fyzické osoby a podnikatelé i nadále splňují podmínky

stanovené pro držitele osvědčení nebo dokladu. V průběhu celého roku docházelo zejména k jednáním týkajícím se spolupráce na konkrétních případech.

Kromě úkonů prováděných na žádost NBÚ postupuje BIS v souladu se svou zákonnou oznamovací povinností informace nasvědčující tomu, že držitel osvědčení fyzické osoby nebo podnikatele anebo držitel dokladu přestal splňovat podmínky pro jejich vydání. Takové informace postupuje BIS v souladu s ustanovením § 8 odst. 3 zákona č. 153/1994 Sb. a podle ustanovení § 140 odst. 3 zákona č. 412/2005 Sb. NBÚ, případně jiným zpravodajským službám, jestliže se jedná o jejich příslušníky nebo zaměstnance. V této souvislosti BIS standardně postupuje informace také v reakcích na četné a opakované dotazy NBÚ, zda o subjektech, které jsou držiteli osvědčení nebo dokladu, má informace (dotazy podle § 107 odst. 1, § 108 odst. 1 a § 109 odst. 1 zákona č. 412/2005 Sb.).

Pokračovala snaha o prohloubení a rozšíření spolupráce v oblasti kybernetické bezpečnosti, a to zejména s NÚKIB.

V oblasti proliferace zbraní hromadného ničení a jejich nosičů probíhala spolupráce zejména s orgány celní správy, a to jak na úrovni Generálního ředitelství cel, tak na úrovni jednotlivých celních ředitelství. Spolupráce v této oblasti probíhala i s Ministerstvem zahraničních věcí, Licenční správou Ministerstva průmyslu a obchodu, Státním úřadem pro jadernou bezpečnost a jeho podřízenými organizacemi.

V dalších oblastech společného zájmu (bankovníctví, nakládání s financemi a majetkem státu, hospodářská soutěž, ochrana státu před působením cizích zpravodajských služeb apod.) probíhala spolupráce a vzájemné konzultace s Úřadem vlády, Českou národní bankou, Finančním analytickým úřadem, Generálním finančním ředitelstvím, Generálním ředitelstvím cel, Vězeňskou službou, Generální inspekcí bezpečnostních sborů, Vrchním státním zastupitelstvím v Praze a Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže.

Odbor inspekce BIS spolupracoval s ostatními orgány státní správy především ve formě dožádání, která zasílaly nejčastěji orgány Policie ČR činné v trestním nebo přestupkovém řízení. Žádosti se netýkaly příslušníků BIS, ale informací, které policejní útvary potřebovaly pro svou činnost a nemohly je samy obstarat. Počet takových žádostí je v podstatě na konstantní úrovni.

BIS spolupracovala i na projektech jiných orgánů státu (např. Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zahraničních věcí) s cílem přispět k ochraně zájmů ČR a jejích občanů a přispět k omezení bezpečnostních rizik či k jejich úplnému odstranění. V těchto projektech BIS obdržela k vyjádření žádosti týkající se řádově desítek fyzických i právnických osob.

V roce 2015 vstoupila v platnost novela zákona č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, obsahující ustanovení o ověřování spolehlivosti fyzické osoby (FO) pro účely vydání osvědčení, které vydává Úřad pro civilní letectví (ÚCL). Jeho nedílnou součástí je posouzení důvěryhodnosti FO, které provádí Policie ČR. Na základě žádostí Policie ČR o součinnost při posuzování důvěryhodnosti se BIS vyjadřovala k jednotlivým žadatelům o vydání osvědčení ÚCL.

Nedílnou součástí spolupráce a výměny informací mezi BIS a dalšími zpravodajskými službami a státními orgány je dlouhodobé zapojení BIS do práce Společné zpravodajské skupiny – stálého pracovního orgánu Výboru pro zpravodajskou činnost.

Kromě standardní spolupráce formou poskytování či výměny informací předává BIS dalším státním orgánům zobecněné poznatky a doporučení formou připomínek a podkladů pro různé legislativní i nelegislativní dokumenty, poskytuje různé konzultace a školení apod.

V oblasti ochrany utajovaných informací byla vyhotovována odborná vyjádření Bezpečnostní informační služby, resp. poskytována odborná stanoviska, na dožádání orgánů státní správy a dalších oprávněných institucí.

Zástupci BIS se účastnili jednání pracovních orgánů Bezpečnostní rady státu (BRS) – Výboru pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky, Výboru pro vnitřní bezpečnost, Výboru pro zpravodajskou činnost, Výboru pro obranné plánování a Výboru pro civilní nouzové plánování a jejich podvýborů či pracovních skupin. K materiálům jednotlivých výborů, jakož i BRS, byly zpracovávány podklady a stanoviska.

Pracoviště krizového řízení intenzivně spolupracovalo s ústředními orgány státní správy, zejména s Ministerstvem obrany, Ministerstvem vnitra a Správou státních hmotných rezerv.

5. Spolupráce se zpravodajskými službami cizí moci

BIS spolupracuje se zpravodajskými službami cizí moci na základě § 10 zákona č. 153/1994 Sb. Se souhlasem vlády je BIS oprávněna bilaterálně spolupracovat s více než stovkou zpravodajských služeb z celého světa. V roce 2017 BIS aktivně spolupracovala s asi dvěma třetinami z nich. Na multilaterální úrovni BIS velmi aktivně pracovala v několika uskupeních (např. Counter-Terrorist Group nebo NATO Civilian Intelligence Committee).

V rámci mezinárodní spolupráce přijala BIS přes 10 000 zpráv a postoupila téměř 2 000 dokumentů. Na strategické a expertní úrovni proběhlo více než 700 mezinárodních jednání.

Informační výměna v mezinárodní spolupráci proti předchozímu roku opět vzrostla.

Hlavními tématy spolupráce BIS se zahraničními zpravodajskými službami zůstávají boj proti terorismu, kontrašpionáž, proliferační a kybernetická bezpečnost. Hlavními partnery v mezinárodní spolupráci jsou pro BIS především zpravodajské služby zemí EU a NATO a některých dalších zemí.

6. Kontrola

Základ právní úpravy kontroly zpravodajských služeb je obsažen v zákoně č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky. Tento zákon v § 12 stanoví, že činnost zpravodajských služeb podléhá kontrole vlády a Poslanecké sněmovny a s účinností od 1. ledna 2018 i Orgánu nezávislé kontroly zpravodajských služeb České republiky. Citovaný zákon dále obsahuje úpravu vztahu Poslanecké sněmovny k vládě ohledně zpravodajských služeb (§ 14 až 16), zatímco s přímou parlamentní kontrolou zpravodajských služeb odkazuje na tento nebo zvláštní zákon (§ 12) a upravuje zvláštní kontrolní režim ve vztahu ke kontrolnímu řádu (§ 13a).

Zákon nestanoví konkrétní rozsah ani způsob provádění kontrolní činnosti vládou. Kontrolní činnost vlády vůči BIS se však odvíjí od jejího oprávnění ukládat BIS v mezích její zákonné působnosti úkoly a hodnotit jejich plnění. Kontrolní činnost vlády vůči BIS úzce souvisí i s tím, že vláda za činnost BIS odpovídá, koordinuje ji a jmenuje a odvolává jejího ředitele. Ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 153/1994 Sb. je BIS povinna podávat prezidentovi a vládě jednou za rok a kdykoliv o to požádají zprávy o své činnosti. Kontrolní činnost vlády se zaměřuje na všechny oblasti činnosti BIS.

V § 14 až 16 obsahuje zákon č. 153/1994 Sb. úpravu poskytování informací vládou Poslanecké sněmovně. Na základě § 14 je Poslanecká sněmovna o činnosti zpravodajských služeb informována vládou prostřednictvím svých příslušných orgánů pro zpravodajské služby. Platná právní úprava tedy tento institut systematicky odděluje od přímé parlamentní kontroly zpravodajských služeb, s níž odkazuje na zvláštní zákon (§ 12), jde tudíž o způsob parlamentní kontroly vůči vládě.

Zvláštním zákonem podle § 12 odst. 1 zákona č. 153/1994 Sb. je vůči BIS zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, ve znění pozdějších předpisů. Podle § 18 tohoto zákona vykonává kontrolu činnosti BIS Poslanecká sněmovna, která k tomuto účelu zřizuje zvláštní kontrolní orgán – Stálou komisi pro kontrolu činnosti Bezpečnostní informační služby. Rozsah oprávnění tohoto kontrolního orgánu je uveden v ustanoveních § 19 a 20 zákona č. 154/1994 Sb. (např. oprávnění členů kontrolního orgánu vstupovat v doprovodu ředitele BIS nebo jím pověřeného příslušníka do objektů BIS či oprávnění kontrolního orgánu požadovat od ředitele BIS potřebné vysvětlení v případě, že má kontrolní orgán za to, že činnost BIS nezákonně omezuje nebo poškozují práva a svobody občanů). Ředitel BIS je povinen předkládat kontrolnímu orgánu zákonem určené informace a písemnosti.

Právní úpravu kontrolní činnosti v oblasti hospodaření s veřejnými prostředky stanoví zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se tento zákon provádí. K provádění vnitřní kontroly byl vydán interní předpis ředitele BIS.

6.1. Vnější kontrola

Vnější kontroly v BIS provádějí orgány a instituce, které mají podle příslušných zákonů právo provádět kontroly jednotlivých dílčích činností. V roce 2017 byly provedeny čtyři vnější kontroly. Šlo o kontrolu plateb pojistného na veřejné zdravotní pojištění a dodržování ostatních povinností plátce pojistného, kontrolu plnění povinností v nemocenském pojištění, v důchodovém pojištění a při odvodu pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a dvě kontroly v oblasti ochrany veřejného zdraví a hygieny výživy.

6.2. Vnitřní kontrola

V souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, je v BIS zřízena služba interního auditu. Rozsah její působnosti stanoví organizační řád a interní předpis ředitele BIS. V roce 2017 provedl interní audit auditní zakázky v souladu s ročním plánem se zaměřením na zadávání veřejných zakázek, vnitřní kontrolní systém a plnění doporučení schválených ředitelem BIS.

Ostatní odborné útvary BIS provedly 52 kontrol. Kontroly byly zaměřeny na dodržování služebních předpisů s ohledem na hospodárnou a efektivní činnost jednotlivých pracovišť BIS. Předmětem kontrol bylo především:

- plnění rozpočtu, dodržování závazných limitů, vedení evidence plnění rozpočtových prostředků, hospodaření s prostředky jednotlivých materiálových tříd, dodržování zásad přímého nákupu, evidence a čerpání příspěvku na stravování,
- materiálové zabezpečení potřeb v organizačních útvarech a vedení evidence materiálů,
- sledování technického stavu vozidel, hospodaření s pohonnými hmotami, využití vozidel a vedení příslušné dokumentace,
- užívání objektů v souladu s jejich určením, dodržování norem pro ubytování a provoz objektů, stavební stav objektů a technických zařízení, dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví, hygieny práce, požární ochrany, vodního hospodářství a ekologie, sledování spotřeb energií,
- materiálně technické vybavení objektů prostředky zabezpečovací techniky a účelné používání instalované zabezpečovací techniky.

Nebyly zjištěny závažné nedostatky. Zjištěné závady (většinou administrativního charakteru) byly odstraněny na místě nebo jsou odstraňovány v rámci opatření k nápravě v určených termínech.

Orgán nemocenského pojištění podle § 76 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, provedl u příslušníků ve služebním poměru nebo u bývalých příslušníků v ochranné lhůtě 13 kontrol dočasně práce neschopných pojištěnců.

Pracovníci archivní služby a kontrolní skupiny provedli 52 archivních prohlídek spojených s kontrolami spisové služby. Kontroly byly zaměřeny především na fyzickou úplnost utajovaných dokumentů, správnost jejich náležitostí a přesnost vedení evidenčních záznamů v administrativních pomůckách.

Průběžně probíhaly kontroly svazků zpravodajských dokumentů u organizačních útvarů a kontroly svazků ukládaných do spisovny.

Na úseku fyzické bezpečnosti byly prováděny kontroly dodržování podmínek pro ukládání utajovaných informací, v objektech BIS probíhaly kontroly instalovaných bezpečnostních prvků a jednotlivých komponentů zámkových systémů.

7. Dodržování kázně, vyřizování žádostí a stížností

Činnost odboru inspekce BIS vychází ze znění zákonů týkajících se zpravodajských služeb, z trestního řádu a je dále upravena vnitřními předpisy BIS.

Činnost odboru inspekce BIS lze rozdělit do čtyř hlavních oblastí:

- činnost v postavení policejního orgánu BIS ve smyslu § 12 odst. 2 trestního řádu, a to v případech podezření ze spáchání trestného činu příslušníkem BIS,
- činnost při prošetřování případů podezření ze spáchání jednání majících znaky přestupku a kázeňských přestupků příslušníky BIS, včetně prošetřování mimořádných událostí,
- činnost v rámci prověřování stížností, oznámení a podnětů příslušníků BIS a subjektů mimo BIS,
- činnost v rámci vyřizování dožádání jiných orgánů činných v trestním řízení podle ustanovení trestního řádu a dožádání ostatních orgánů státní správy. Odbor inspekce BIS spolupracuje s ostatními orgány státní správy především ve formě dožádání, která zasílají nejčastěji policejní orgány, které jsou činné v trestním nebo přestupkovém řízení. Počet vyřízených žádostí je dlouhodobě na konstantní úrovni a vychyluje se pouze minimálně.

7. 1. Šetření podezření z jednání majících znaky přestupku, z kázeňských přestupků a ostatních podezření z přestupku

Do této kategorie spadají dopravní nehody příslušníků BIS, a to nehody zaviněné i nezaviněné. Odbor inspekce BIS tato šetření doplňuje o zjištění podstatná pro rozhodnutí služebních funkcionářů ve věci, která policejní útvary nemohou obstarat. Další součástí této kategorie je šetření případů na úseku ochrany utajovaných informací, prošetřování okolností poškození zdraví příslušníků BIS a další podezření ze spáchání kázeňského přestupku nebo jednání majícího znaky přestupku.

Případy, u nichž bylo zjištěno podezření ze spáchání kázeňského přestupku nebo jednání majícího znaky přestupku ze strany příslušníka BIS, byly postoupeny ke kázeňskému řízení.

7. 2. Šetření ve věcech stížností a oznámení

Odbor inspekce BIS v roce 2017 prováděl potřebná šetření ve věcech stížností, oznámení a podnětů podaných zejména subjekty mimo BIS. Oproti roku 2016 poklesl počet oznámení a podnětů o 5,8 %, jen jedno podání bylo vyhodnoceno jako stížnost. Obsahově byla oznámení občanů odrazem celospolečenského dění v ČR i v zahraničí.

8. Rozpočet

Rozpočet BIS byl stanoven zákonem č. 457/2016 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2017.

Hlavní část výdajů tvořily platy a příslušenství, což zcela odpovídá významu, který pro zpravodajskou službu mají lidé. Do oblasti osobních výdajů lze zařadit i výsluhové náležitosti, tj. mandatorní výdaje vyplácené příslušníkům po skončení služebního poměru.

V ostatních běžných výdajích tvořily podstatnou část standardní výdaje na nákup služeb, paliv a energií k zajištění běžného chodu organizace. Výdaje na opravy a udržování směřovaly k zabezpečení provozuschopnosti a udržení technického stavu majetku a objektů BIS. Dále zde byly zahrnuty také výdaje na speciální techniku a zvláštní finanční prostředky pro zpravodajskou činnost.

Významná část kapitálových výdajů byla vynaložena na modernizaci informačních a komunikačních technologií a do rozvoje zpravodajské techniky.

Další část kapitálových výdajů směřovala do stavebních investic. Pro časovou a administrativní náročnost a délku příslušných řízení za dodržení všech lhůt a procesních práv jejich účastníků bude část akcí zahájených v roce 2017 výdajově přesunuta do roku následujícího.

Do výdajových opatření se každoročně promítá plnění požadavků na ochranu utajovaných informací vyplývajících ze zákona č. 412/2005 Sb. a prováděcích předpisů, které tyto požadavky upřesňují pro fyzickou, administrativní a personální bezpečnost i bezpečnost informačních a komunikačních systémů. Zohlednění těchto skutečností v celém průřezu činností BIS vyžaduje řadu výdajů, které se u jiných organizačních složek státu nevyskytují vůbec nebo jen v omezené míře.

Rozpočtové prostředky přidělené kapitole umožnily BIS v roce 2017 pokrýt základní provozní potřeby. Zlepšení bylo dosaženo u rozpočtového zabezpečení lidských zdrojů, kde bylo možno rozpočtově pokrýt o 5 % služebních míst více než v předchozím roce. Rozpočtem bylo také zajištěno financování rozvojových aktivit v oblasti zpravodajské techniky a informačních a komunikačních technologií.

Ukazatele rozpočtu kapitoly 305 – Bezpečnostní informační služba v roce 2017 (v tis. Kč)

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost
Příjmy celkem	146 700	146 700	174 252
Výdaje celkem	1 652 946	1 692 907	1 370 905

Podrobný rozbor výsledku hospodaření BIS ve struktuře dle příslušné vyhlášky Ministerstva financí je předkládán ve stanoveném režimu Ministerstvu financí a k projednání ve Výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.